

Міжнародні зв'язки

Заступник секретаря Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України **Олександр Терлецький** та судді цієї Судової палати **Микола Гусақ**, **Олег Кривенда** і **Олександр Коротких** взяли участь у зустрічі з експертами Проекту Twinning «Підвищення ефективності та якості управління адміністративних судів в Україні», які перебували в нашій державі з метою напрацювання рекомендацій із впровадження процесуальних фільтрів щодо справ, що розглядаються в судах другої та третьої інстанції.

Зустріч відбулася у Верховному Суді України на прохання державного радника Франції **Іва Гуніна** та радника з питань адміністративного судочинства й прав людини Національної судової адміністрації Швеції **Аніти Ліндер**.

Олександр Терлецький поінформував представників місії експертів країн-членів ЄС про ті процесуальні зміни, зокрема, й у частині повноважень Верховного Суду, що відбулися в результаті прийняття у 2010 р. Закону «Про судоустрій і статус суддів». Він розповів про чинну процедуру надходження справ до цього Суду, зупинившись на ме-

ханізмі їх допуску до розгляду у найвищому судовому органі України вищими спеціалізованими судами.

У цьому зв'язку, зауважив Олександр Терлецький, викликає занепокоєння, по-перше, позбавлення громадян України можливості безпосередньо звертатися до найвищого судового органу держави та повноцінного судового захисту їх прав і свобод на національному рівні; по-друге, фільтр у вигляді допуску чи не допуску справи до Верховного Суду — на розсуд того ж самого суду, що постановив рішення, з яким не згодна одна зі сторін. Такі обмеження у надходженні справ не дозволяють Верховному Суду, який переглядає справи з підстав неоднакового застосування судами касаційної інстанції однієї й тієї ж норми матеріального права, забезпечувати єдність судової практики.

За інформацією Олега Кривенди, у 2011 р. із заявами про перегляд справ адміністративної юрисдикції у Верховному Суді звернулися 3237 осіб. Вищий адміністративний суд України допустив до перегляду лише 449 справ, а це 15 % від усіх заяв про перегляд.

Ів Гунін зауважив, що українська практика відрізняється від існуючої у більшості європейських країн. Тому, на думку європейського експерта, український законодавець має проаналізувати правову норму про допуск справ до Верховного Суду України щодо її відповідності ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Микола Гусақ звернув увагу на те, що Верховний Суд не переглядає справи з підстав порушення судами процесуальних норм — а таких помилок припускаються найбільше — і тому значна кількість судових справ залишається поза увагою найвищого судового органу.

На думку Аніти Ліндер, важливо звернути увагу на те, аби відхилення касаційної скарги за формальними ознаками не вважалося її повноцінним касаційним розглядом.

Висловлені під час зустрічі пропозиції будуть враховані під час вироблення рекомендацій із впровадження процесуальних фільтрів щодо справ, що розглядаються судами України різних інстанцій.

Міжнародно-правовий семінар на тему «Захист слабшої сторони у сімейних справах у судах Грузії, Молдови, України і Естонії» відбувся у м. Тарту в Естонії. У складі делегації суддів-членів Асоціації суддів України у заході взяла участь суддя Верховного Суду України **Лілія Григор'єва**.

На семінарі обговорювалося питання захисту прав жінок і дітей у процесі вирішення судами сімейних спорів та шляхи підвищення ефективності захисту цієї категорії громадян як слабшої сторони

цивільного процесу. Із метою вивчення досвіду Естонії з цього питання члени делегації відвідали місцеві й апеляційні суди міст Тарту та Йихви, дитячу установу у с. Маар'я, дитяче селище «SOS» і прийомні родини у м. Кейла, притулок для жінок і дітей, які потерпають від насильства у сім'ї, в м. Йихви. Також зустрілися з канцлером права (дитячим омбудсменом) Естонії Індрекотом Тедером та інспекторами із захисту дітей органів місцевого самоврядування.

Члени української делегації поінформували учасників конференції про особливості національного законодавства у сфері захисту прав жінок та дітей і звернули увагу на проблеми, що існують при виконанні в Україні судових рішень з цих питань країн-учасниць конференції.

Обговорення зазначеної теми, на думку Лілії Григор'євої, має практичне значення при застосуванні судами міжнародних норм у сфері захисту прав жінок та дітей.